

ДО

ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН АНГЕЛОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

51-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: Становище на Асоциацията на производителите на безалкохолни напитки в България /АПБНБ/ относно проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за храните (51-402-01-9)

УВАЖАЕМИ ПРОФ. Д-Р АНГЕЛОВ,

Изразявайки благодарност за отправеното запитване за предоставяне на становище във връзка с предстоящото разглеждане на внесения от Министерския съвет проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за храните (51-402-01-9), представям на Вашето внимание становището на АПБНБ – официално признатата представителна организация на индустриите за бутилирани води и безалкохолни напитки в България, както следва:

I. По отношение на предлаганите изменения и допълнения, обвързани с процедурата за нарушение № 2020/4042

Неотменен приоритет за представявания от АПБНБ отговорен бизнес е съответстващото урегулиране в националното право и ефективното прилагане на хармонизираните европейски изисквания по отношение на експлоатацията на находищата, бутилирането и предлагането на натурални води, в частност на заложения в чл. 8 и чл. 9 на Директива 2009/54 принцип „един извор – едно търговско описание“. Като споделя необходимостта от успешно приключване на процедурата по нарушение № 2020/4042, през изминалите повече от десет години АПБНБ системно полага усилия да подпомогне процеса на ревизия на националното законодателство в допълнение към стриктното прилагане от страна на нашите членове на изискванията на Директива 2009/54 в унисон с установената в ЕС практика. Ние сме категорични, че предлаганата с параграф 7, т.2 от проекта на ЗИД на ЗХ промяна в понятийния апарат сама по себе си не може да постигне залаганата цел, а именно: точното транспониране, обезпечаване спазването и унифицирано прилагане във всички случаи на принципа „един извор – едно търговско описание“, а е необходимо в предвидената със Закона Наредба да бъдат включени детайлизирани конкретни нормативни разпоредби.

С оглед на въвеждането на нови легални определения за понятията „находище“ и „подземно водно тяло“, различаващи се от дефинициите по Закона за водите, както и на легално определение за понятието „извор“ – детайлизацията в Наредбата следва да премахне правната неяснота, произтичаща от разкъсаната взаимовръзка между процедурата по признаване на бутилираните минерални и изворни води по Закона за храните, осигуряващо спазването на принципа „един извор – едно търговско описание“, и използваните при процедурите за предоставянето на правата за водоползване с цел бутилиране наименования и идентификатори на находищата/подземните

водни тела по Закона за водите като индикатори за произхода на бутилираната натурална минерална и изворна вода.

В проведените две процедури по общественото обсъждане на законовите изменения от страна на Министерството на здравеопазването обърнахме внимание, че легалното определение за „находище на минерална вода“ в Закона за водите е с чисто национален характер, а не както е посочено в мотивите - да въвежда разпоредби на Директива 2000/60/ЕО. С оглед на липсата на обосноваване и практическа необходимост да бъде залагана разлика в легалните определения по двата Закона, регламентиращи понятието „находище на минерална вода“, считаме, че вместо въвеждане на ново понятие в Закона за храните, следва да бъде ревизирано определението за находище в Закона за водите. В допълнение - вложеният нюанс като разлика в определението за „подземно водно тяло“ спрямо законодателството по водите също считаме, че е без съществено значение за постигането на поставената цел. В контекста на различията в законовите дефиниции и с оглед на липсата на яснота относно това как Министерството на здравеопазването ще определя на практика наименованията на експлоатираните за бутилиране „извори“ в заповедта по признаване, които задължително операторите следва да посочват на етикета, Наредбата следва да даде изчерпателна конкретика, съответстваща на заложените в определението за „извор“ критерии.

Не виждаме и обоснована причина за подмяна на понятието „търговско наименование“ с „търговско описание“ както е предложено с параграф 2 от проекта на ЗИД на ЗХ. За понятието „търговско наименование“ – напълно отговарящо на заложените в Директива 2009/54 смисъл за „търговско описание“, има легална дефиниция определена в пряко приложимия Регламент 1169/2011. В този смисъл, ако все пак вносителя настоява за въвеждане на понятието „търговско описание“ е необходимо това ново понятие да бъде пояснено/дефинирано смислово в Наредбата.

По отношение на промените, свързани с процедурата за нарушение № 2020/4042 отбелязваме и ключовата необходимост с разпоредбите на Наредбата, която следва да бъде издадена във възможно най-кратък срок след приемането на законовите изменения, да се обезпечи прилагането на заложените с параграф 6 от ПЗР на Закона за храните принцип по отношение на заварените положения: т.е. издадените до влизането в сила на Новата наредба заповеди за признаване на натуралните минерални и изворни води, респективно списъците по чл. 68, ал. 1 от ЗХ по отношение на предлаганите на пазара натурални минерални и изворни води да останат в сила и да бъдат допълнени служебно единствено по отношение на въведеното легално определение за „извор“.

Специално внимание обръщаме върху §4 от законопроекта за създаване на нова буква „г“ на чл. 71, ал. 1, която разпоредба не е била обект на обществено обсъждане до публикуването му на страницата на Народното събрание. Изразяваме категорично становище, че думите **“и/или етикетирането на бутилираната вода”** накрая на предложението текст не следва да бъдат подкрепени и респективно следва да бъдат заличени.

Основните аргументите за това са следните:

Заповедта по чл. 69, ал.1 за признаване на натурална минерална или изворна вода, добивана и бутилирана на територията на Република България, която се издава от министъра на здравеопазването или от оправомощен от него заместник-министър е административният акт, с който се разрешава пускането на пазара на конкретния вид бутилирана вода.

Чл. 71, ал. 1, т. 1 урежда случаите, в които Министерът на здравеопазването, на основание уведомление от компетентен орган, може служебно, с нова заповед да измени или отмени заповедта за признаване по чл. 69, ал.1. Това са следните случаи:

а) концесионният договор за добив на минерална вода с цел бутилиране е прекратен или издаденото разрешително за водовземане от подземни води е отнето или е с прекратено действие – за изворна вода;

б) със заповед на директора на регионалната здравна инспекция регистрацията на обекта за бутилиране на натурална минерална или изворна вода е заличена или е изменена за съответния вид вода; или

в) е издадена заповед от директора на регионалната здравна инспекция за забрана за предлагане на пазара на натуралната минерална или изворната вода в случай на настъпили трайни несъответствия между състава на водата и посоченото в сертификата и/или при възникване на риск за здравето на хората.

Т.е. това са само случаи на риск за здравето на хората или на съществено нарушение/отпадане на правото на производителя да бутилира съответния вид вода или при съществени изменения в състава на водата.

Логично, след като се касае за съществени нарушения/изменения или за риск на здравето на хората, идва и разпоредбата на ал. 4 на чл. 71, която предвижда, че заповедта по чл. 71, ал. 1 може да се обжалва по реда на АПК, но обжалването да не спира изпълнението ѝ.

С §4 на проектозакона към горепосочените по-горе в букви „а“, „б“ и „в“ се добавят други случаи на несъответствия или нарушения, които също се отнасят до непосредствена опасност за живота и здравето на хората и безопасността на водата, **но добавените накрая думи “и/или етикетирането на бутилираната вода” не съответстват на смисъла и целта, които законотворецът е вложил в разпоредбата на чл. 71.**

Ако думите “и/или етикетирането на бутилираната вода” останат в предложената разпоредба на чл. 71, ал. 1, т. 1, буква „г“, това ще създаде реален риск за превратно тълкуване и прилагане на текста и за административен произвол, когато поради незначително неспазване на разпоредбите за етикетирание или поради невъзможност за незабавно отстраняване на несъответствието, да бъде изцяло отнето правото на оператора-бутилировач да предлага конкретния вид бутилирана вода на пазара – т.е. може да се стигне до налагане на административни мерки/санкции, които не съответстват по тежест на несъответствието или нарушението и то при заложеното в ал. 4 на чл. 71 условие, че обжалването на такива мерки не спира изпълнението им. Категорични сме, че последиците от неспазването на изискванията за етикетирание следва да се уреждат по установения в Закона за храните и в Закона за управление на агрохранителната верига административен ред на контрол и налагане на санкции и принудителни мерки, и да не се включват в специалната разпоредба на чл. 71. В процедурата, предвидена в чл. 71, законотворецът е вложил друг смисъл и цел.

Нещо повече, пряко приложимото европейско законодателство - Регламент (ЕС) 2017/625 относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, но и националното - Законът за управление на агрохранителната верига, е определил случаите и компетенциите за налагане на мерки като ограничаване или забрана за пускане на пазара, прекратяване на всички или част от дейностите на оператор, спиране или отнемане на регистрацията и др. – всички въз основа на обосновани доказателства за наличие на опасност и риск за здравето. Налагането им се извършва по определен в цитираните регулации ред, в т.ч. и при спазване на определените процедури за обжалване.

Приемането на заложения в параграф 4 от законопроекта подход в частта за етикетирането, категорично ще постави българските производители на бутилирани натурални води в неравностойно положение не само спрямо конкурентите ми в и извън ЕС, но и спрямо всички станали производители на храни в страната.

Фактът, че предложението с §4 текст не беше част от публикувания за обществено обсъждане текст на законопроекта, допълнително създава съмнение, че с добавените накрая думи “и/или етикетирането на бутилираната вода” се преследват други цели.

Поради гореизложеното, настояваме да уважите искането ни думите “и/или етикетирането на бутилираната вода” накрая на предложението с §4 текст на чл. 71, ал. 1 буква „г“, да бъдат заличени.

II. По отношение на предлаганите допълнения за законово регламентиране на режимите, свързани с прилагането на методи за обработка на натуралните минерални и изворни води

АПБНБ подкрепя съобразяването с изискванията на чл.4, ал. 1 на ЗОАРАКСД за законово регламентиране на прилаганите към бизнес операторите режими, свързани с методите на обработка, които до момента са регламентирани в действащата Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, издадена на основание чл. 4б от отменения през 2020 Закон за храните (ДВ, бр. 52 от 9.06.2020 г.). В процеса на обществено обсъждане на законопроекта, преди Решението на МС за неговото одобряване, изразихме аргументираните си притеснения по част новите членове 75а, 75б и 75в като отправихме конкретни обосновани със постигане на съответствие с европейските норми предложения, които бяха приети от вносителя и респективно отчетени в представения за одобрение от 51-то Народно събрание на Република България законопроект.

С уважение,

Жана Величкова

Изпълнителен директор